

A. Δημοτικό σχολείο Άδελε – Δημοτικό σχολείο Νέας Ιωνίας

A.1 Γενική Περιγραφή

Η έρευνα βασίστηκε στην μεθοδολογία αξιολόγησης του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ». (Anastasiades, 2003)

Οι βασικοί στόχοι της έρευνας ήταν να διερευνηθούν οι αρχικές απόψεις των μαθητών αναφορικά με:

- τις προσδοκίες που έχουν οι μαθητές από την τηλεδιάσκεψη
- την επικοινωνία που έχουν με τους δασκάλους τους μέσω τηλεδιάσκεψης,
- την συνεργασία με τους συμμαθητές μια άλλης (απομακρυσμένης) τάξης μέσω τηλεδιάσκεψης,
- το ενδεχόμενο αντικατάστασης της πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλίας (στην τάξη) με μαθήματα μέσω τηλεδιάσκεψης από το σπίτι τους
- τη λειτουργία του σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης
- τις εντυπώσεις που απόκτησαν μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων

και κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις.

A.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα

Πέντε ήταν τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα:

1. Πώς αντιμετωπίζουν οι μαθητές το ενδεχόμενο να μπορούν να επικοινωνούν και να κάνουν μάθημα με τον δάσκαλο τους μέσω τηλεδιάσκεψης; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;
2. Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών αναφορικά με το ενδεχόμενο ότι μπορούν να επικοινωνήσουν και συνεργαστούν από απόσταση με άλλους μαθητές μιας απομακρυσμένης τάξης μέσω τηλεδιάσκεψης; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;
3. Με ποιο τρόπο οι μαθητές αντιμετώπισαν την πιθανότητα να αντικατασταθεί η πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία με μαθήματα μέσω τηλεδιάσκεψης αποκλειστικά από το σπίτι τους; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;
4. Κατά πόσο οι τηλεδιασκέψεις επηρεάζουν τις απόψεις των μαθητών σχετικά με την λειτουργία του σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης;

5. Ποιες ήταν οι προσδοκίες των μαθητών για τη τηλεδιάσκεψη; Κατά πόσο αυτές πραγματοποιήθηκαν με τη συμμετοχή τους στη τηλεδιάσκεψη;

A.3 Μεθοδολογία

A.3.1. Χρονική περίοδος διενέργειας της έρευνας.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τις αρχές Μαρτίου μέχρι τις αρχές Ιουνίου του 2015 σε τμήματα των Δημοτικών Σχολείων ΑΠΘ, Κέρκυρας, Λεοντείου και Ναυστάθμου.

A.3.2. Είδος έρευνας

Πρόκειται για μια εφαρμοσμένη έρευνα δράσης η οποία είναι συγχρονική επιτόπια και χαρακτηρίζεται ως ποσοτική λόγω του προγράμματος «SPSS Statistics» της IBM.

A.3.3. Μέσα συλλογής δεδομένων

Ως έντυπα συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια κλειστού τύπου. Ένα ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκε πριν από την έναρξη των τηλεδιασκέψεων (EXANTE) και μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων (EXPOST). Ένα δεύτερο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκε μετά το τέλος κάθε τηλεδιάσκεψης και στις τέσσερις τηλεδιασκέψεις (ONGOING 1,2,3,4). Επιπλέον, ένα ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκε για το ψυχολογικό κλίμα που επικρατεί στην κάθε τάξη πριν (ΤΑΞΗΣ ΠΡΙΝ) και μετά (ΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑ).

A.3.4 Το δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας ήταν 85 μαθητές από τα Δημοτικά Σχολεία ΑΠΘ, Κέρκυρας, Λεοντείου και Ναυστάθμου.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα χαρακτηριστικά του δείγματος:

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	Σύνολο		ΑΠΘ		ΚΕΡΚΥΡΑ		ΛΕΟΝΤΕΙΟΣ		ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ	
<u>ΦΥΛΟ</u>										
ΑΓΟΡΙΑ	40	47,05	6	31,6	10	50,0	10	43,5	14	60,9
ΚΟΡΙΤΣΙΑ	36	42,35	8	42,1	9	45,0	11	47,8	8	34,8
ΣΥΝΟΛΟ	76	89,4	14	73,7	19	95,0	21	91,3	22	95,7
Δεν δήλωσαν	9	10,6	5	26,3	1	5,0	2	8,7	1	4,3

Πίνακας 1: Αριθμός μαθητών των σχολείων

Σύμφωνα με τον πίνακα 1, φαίνεται ότι ο συνολικός αριθμός των μαθητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Οδυσσέας» ήταν 85, 19 από το σχολείο του ΑΠΘ, 20 από το σχολείο της Κέρκυρας, 23 από το σχολείο της Λεοντείου και 23 από το σχολείο του Ναυστάθμου. Όσον αφορά το φύλο, 40 ήταν τα αγόρια, 6 από το σχολείο του ΑΠΘ, 10 από το σχολείο της Κέρκυρας, 10 από το σχολείο της Λεοντείου και 14 από το σχολείο του Ναυστάθμου. Τα κορίτσια ήταν συνολικά 36, 8 από το ΑΠΘ, 9 από την Κέρκυρα, 11 από τη Λεόντειο και 8 από το Ναύσταθμο. Συνολικά 9 μαθητές δεν απάντησαν στην παρακάτω ερώτηση.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται το τεχνολογικό προφίλ των μαθητών:

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	Σύνολο		ΑΠΘ		ΚΕΡΚΥΡΑ		ΛΕΟΝΤΕΙΟΣ		ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ - ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΠΕ										
ΚΑΘΟΛΟΥ-ΜΙΚΡΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΕΤΡΙΟ	23	27,1	5	27,4	5	25,0	4	17,3	9	38,9
ΑΡΙΣΤΟ	60	70,5	14	72,6	15	75,0	17	74,0	14	61,1
Δεν δήλωσαν	2	2,4	0	0	0	0	2	8,7	0	0
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΠΕ										
ΚΑΘΟΛΟΥ-ΣΠΑΝΙΑ	2	2,4	0	0	0	0	0	0	2	8,6
ΜΕΤΡΙΑ	56	65,9	13	68,5	12	60,0	13	56,5	18	78,4
ΣΥΧΝΑ	26	30,6	6	31,5	8	40,0	9	39,2	3	13,0
Δεν δήλωσαν	1	1,1	0	0	0	0	1	4,3	0	0
ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ										
ΚΑΘΟΛΟΥ-ΜΙΚΡΗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΕΤΡΙΑ	10	9,0	0	0	2	10,0	0	0	8	34,7
ΜΕΓΑΛΗ	75	91,0	19	100,0	18	90,0	23	100,0	15	65,3
Δεν δήλωσαν	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Πίνακας 2: Τεχνολογικό προφίλ μαθητών

Από τον πίνακα 2 φαίνεται ότι κανένας μαθητής και από τα τέσσερα σχολεία δεν έχει μικρό επίπεδο γνώσης-χρήσης των ΤΠΕ, 23 μαθητές (5 από το σχολείο του ΑΠΘ, 5 από το σχολείο της Κέρκυρας, 4 από το σχολείο της Λεοντείου και 9 από το σχολείο του Ναυστάθμου) έχουν μέτριο επίπεδο γνώσης-χρήσης των ΤΠΕ, ενώ άριστο επίπεδο έχουν 60 μαθητές (14 από το σχολείο του ΑΠΘ, 15 από το σχολείο της Κέρκυρας, 17 από το σχολείο της Λεοντείου και 14 από το σχολείο του Ναυστάθμου). Αναφορικά με την συχνότητα χρήσης των ΤΠΕ, 2 μαθητές (από το σχολείο του Ναυστάθμου) χρησιμοποιούν καθόλου συσκευές

και υπηρεσίες ΤΠΕ, 56 μαθητές (13 από το ΑΠΘ, 12 από την Κέρκυρα, 13 από τη Λεόντειο και 18 από το Ναύσταθμο) χρησιμοποιούν λίγο συσκευές και υπηρεσίες ΤΠΕ, ενώ 26 μαθητές (6 από το ΑΠΘ, 8 από την Κέρκυρα, 9 από τη Λεόντειο και 3 από το Ναύσταθμο) τις χρησιμοποιούν συχνά. Τέλος, προκύπτει ότι 0 μαθητές έχουν μικρή διαθεσιμότητα τεχνολογικών μέσων, 10 μαθητές (2 από το σχολείου της Κέρκυρας και 8 από το σχολείο του Ναυστάθμου) έχουν μέτρια και 75 μαθητές (19 από το ΑΠΘ, 18 από την Κέρκυρα, 23 από τη Λεόντειο και 15 από το Ναύσταθμο) έχουν μεγάλη διαθεσιμότητα τεχνολογικών μέσων.

Επεξεργασία των αποτελεσμάτων

Η επεξεργασία των δεδομένων έγινε με τη χρήση του προγράμματος στατιστικής επεξεργασίας «IBM SPSS Statistics 20 για Windows» και πραγματοποιήθηκε σε τρεις φάσεις: κατά την πρώτη φάση πραγματοποιήθηκε σύγκριση αρχικής (EXANTE) και τελικής (EXPOST) αξιολόγησης. Η σύγκριση έγινε ως εξής: αφού ποσοτικοποιήθηκαν οι απόψεις των μαθητών μέσω μιας πενταβάθμιας κλίμακας Likert (Διαφωνώ απόλυτα – Συμφωνώ απόλυτα : 1 – 5) στη συνέχεια υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι κάθε ερώτησης της αρχικής (EXANTE) και τελικής (EXPOST) αξιολόγησης.

Κατά τη δεύτερη φάση διεξήχθη συντρέχουσα αξιολόγηση διδακτικής μεθοδολογίας και της κοινωνικής επίπτωσης (ONGOING EVALUATION 1,2,3,4). Η σύγκριση έγινε ως εξής: αφού ποσοτικοποιήθηκαν οι απόψεις των μαθητών μέσω μιας πενταβάθμιας κλίμακας Likert (Διαφωνώ απόλυτα – Συμφωνώ απόλυτα 1 – 5) στη συνέχεια υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι κάθε ερώτησης των ερωτηματολογίων (ONGOING 1,2,3,4).

Κατά την τρίτη φάση διεξήχθη σύγκριση αρχικού (ΤΑΞΗΣ ΠΙΝ) και τελικού (ΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑ) ψυχολογικού κλίματος της τάξης. Η σύγκριση έγινε ως εξής: Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ομαδοποιήθηκαν με βάση πέντε βασικούς άξονες, την ικανοποίηση, την διενεκτικότητα, την ανταγωνιστικότητα, την δυσκολία και την συνεκτικότητα. Αφού χωρίστηκαν οι ερωτήσεις στις πέντε αυτές κατηγορίες, ποσοτικοποιήθηκαν μέσω μιας κλίμακας (ΝΑΙ – ΟΧΙ).

Παρουσίαση και Συζήτηση των Αποτελεσμάτων

Α΄Φάση: σύγκριση αρχικής (EXANTE) και τελικής (EXPOST) αξιολόγησης. Με βάση την προτεινόμενη μεθοδολογία εισαγωγής της τηλεδιάσκεψης στην σχολική τάξη, παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα της σύγκρισης αρχικής (EXANTE) και τελικής (EXPOST) αξιολόγησης σύμφωνα με τις απόψεις των μαθητών που έλαβαν

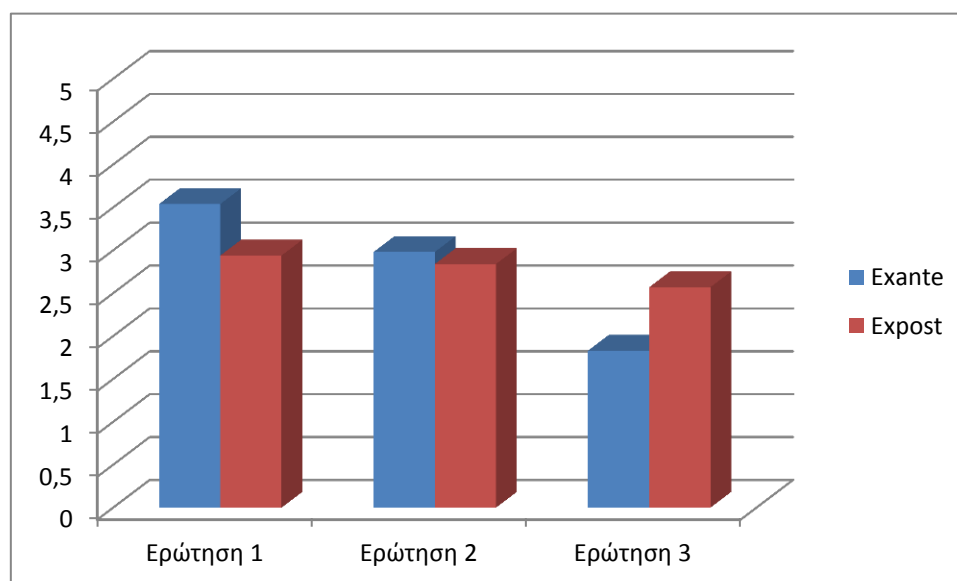
μέρος στις τηλεδιασκέψεις, καθώς και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων αναφορικά με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν:

Πρώτο ερευνητικό ερώτημα (Ερωτήσεις 1-3)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		N	M.O.	S.D.	sig
1. Θα ήταν θετικό το γεγονός να μπορώ να επικοινωνώ με το/τη δάσκαλο/α μου μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ	EXANTE	84	3,54	1,330	0,015
	EXPOST	84	2,94	1,638	
2. Θα ήταν θετικό το γεγονός να παρακολουθώ το/τη δάσκαλο/α να μου κάνει μάθημα μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ	EXANTE	82	2,98	1,482	
	EXPOST	82	2,84	1,644	
3. Το να μιλώ με το/τη δάσκαλο/α μου από κοντά (στην τάξη) είναι για μένα το ίδιο ακριβώς πράγμα με το να τον/την βλέπω από την οθόνη του Η/Υ	EXANTE	84	1,83	1,149	0,000
	EXPOST	84	2,57	1,623	

Πίνακας 1 EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 1, 2, 3

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα EXANTE-EXPOST, ερωτήσεις 1,2,3

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, οι μαθητές αρχικά έδειξαν να είναι μάλλον θετικοί (3,54) στο ενδεχόμενο να επικοινωνούν με το δάσκαλό τους μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ, κάτι που άλλαξε λίγο προς το αρνητικό (2,94) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων. Επίσης, αρχικά κράτησαν ελαφρώς αρνητική στάση (2,94) στο γεγονός να μπορούν να παρακολουθούν το δάσκαλό τους να κάνει μάθημα μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ, μια στάση που έγινε παρέμεινε σε ίδια επίπεδα (2,84) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων. Τέλος, πριν την πραγματοποίηση των τηλεδιασκέψεων ήταν αρνητικοί (1,83) στο γεγονός ότι είναι

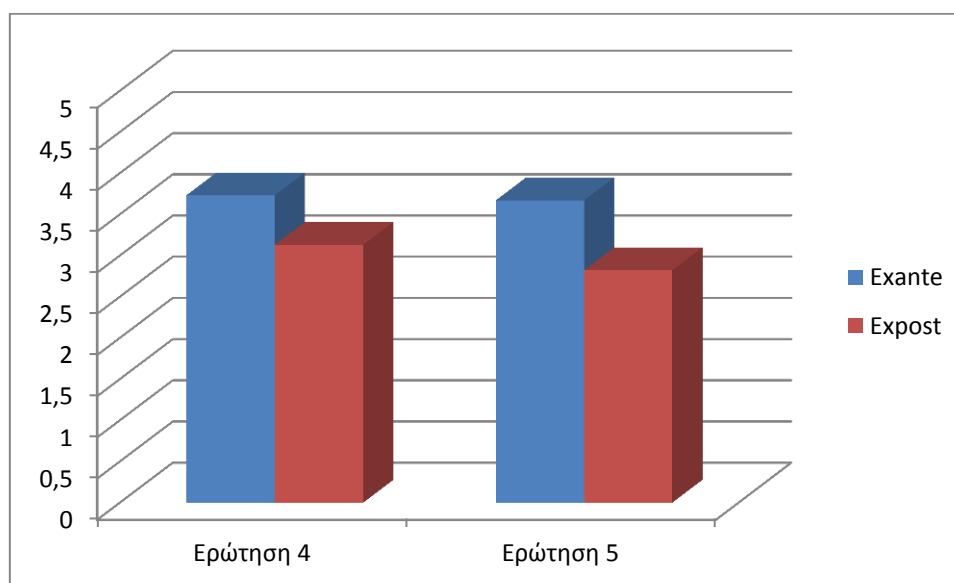
ακριβώς το ίδιο πράγμα να μιλούν με το δάσκαλό τους από κοντά με το να του μιλούν μέσω ενός Η/Υ, μια άποψη που κινήθηκε σε ουδέτερα προς αρνητικά επίπεδα (2,57) μετά από αυτές. Στα ερωτήματα 1 και 3 φαίνεται ότι οι τηλεδιασκέψεις επηρέασαν τις απαντήσεις των μαθητών και μάλιστα με στατιστική σημαντικότητα (0,015 και 0,000).

Δεύτερο ερευνητικό ερώτημα (Ερωτήσεις 4-5)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		N	M.O.	S.D.	sig
4. Θα ήταν θετικό το γεγονός να μπορώ να επικοινωνώ με τους συμμαθητές μου μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ	EXANTE	84	3,73	1,492	0,012
	EXPOST	84	3,13	1,692	
5. Θα ήταν θετικό το γεγονός να μπορώ να συνεργάζομαι με τους συμμαθητές μου μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ	EXANTE	84	3,67	1,417	0,001
	EXPOST	84	2,82	1,687	

Πίνακας 2: EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 4, 5

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 2: EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 4, 5

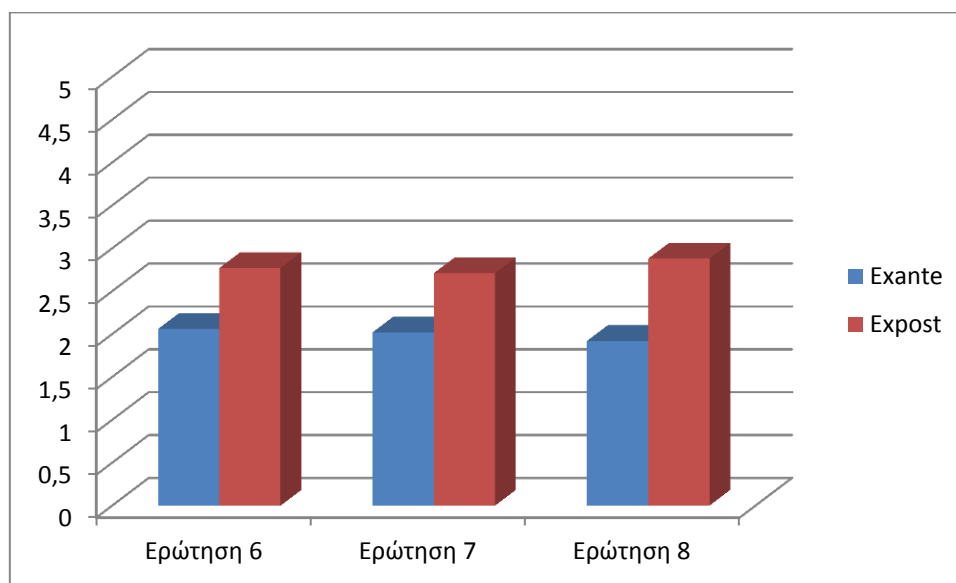
Οι μαθητές αρχικά αντιμετώπισαν μάλλον ουδέτερα προς θετικά (3,73) το γεγονός να μπορούν να επικοινωνούν με τους συμμαθητές τους μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ, άποψη που δεν άλλαξε (3,13) μετά από τις τηλεδιασκέψεις. Επίσης, παρά την αρχική, ουδέτερη προς θετική τους στάση (3,67) στο αν θα ήθελαν να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους μέσω μια οθόνης ή ενός Η/Υ, μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων ήταν ουδέτεροι και ελαφρώς αρνητικοί (2,82). Φαίνεται ότι οι τηλεδιασκέψεις επηρέασαν τις απαντήσεις των μαθητών και μάλιστα με στατιστική σημαντικότητα (0,012 και 0,001).

Τρίτο ερευνητικό ερώτημα (Ερωτήσεις 6-8)

Ερωτήσεις		N	M.O.	S.D.	sig
6. Αν είχα τη δυνατότητα να παρακολουθώ τα μαθήματα από την οθόνη του Η/Υ, δεν θα υπήρχε λόγος να πάω στο σχολείο.	EXANTE	83	2,06	1,443	0,003
	EXPOST	83	2,77	1,734	
7. Θα ήθελα να μην έρχομαι στο σχολείο και να παρακολουθώ τα μαθήματα των δασκάλων από τον Η/Υ του σπιτιού μου	EXANTE	84	2,02	1,456	0,008
	EXPOST	84	2,71	1,787	
8. Θα ήθελα να μην έρχομαι στο σχολείο και να επικοινωνώ με τους συμμαθητές μου από τον Η/Υ του σπιτιού μου	EXANTE	84	1,92	1,433	0,000
	EXPOST	84	2,88	1,731	

Πίνακας 3 EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 6, 7, 8

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 3: EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 6, 7, 8

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία, οι μαθητές ήταν σχετικά αρνητικοί (2,06) στο ότι δεν θα υπήρχε λόγος να πηγαίνουν στο σχολείο αν είχαν την δυνατότητα να παρακολουθούν τα μαθήματα του δασκάλου από τον Η/Υ, μάλλον δεν ήθελαν να μην πηγαίνουν στο σχολείο (2,02) και να παρακολουθούσαν το μάθημα από το σπίτι και τέλος, δεν ήθελαν να μην πηγαίνουν στο σχολείο (1,92) και να επικοινωνούν με τους συμμαθητές τους μέσω του Η/Υ.

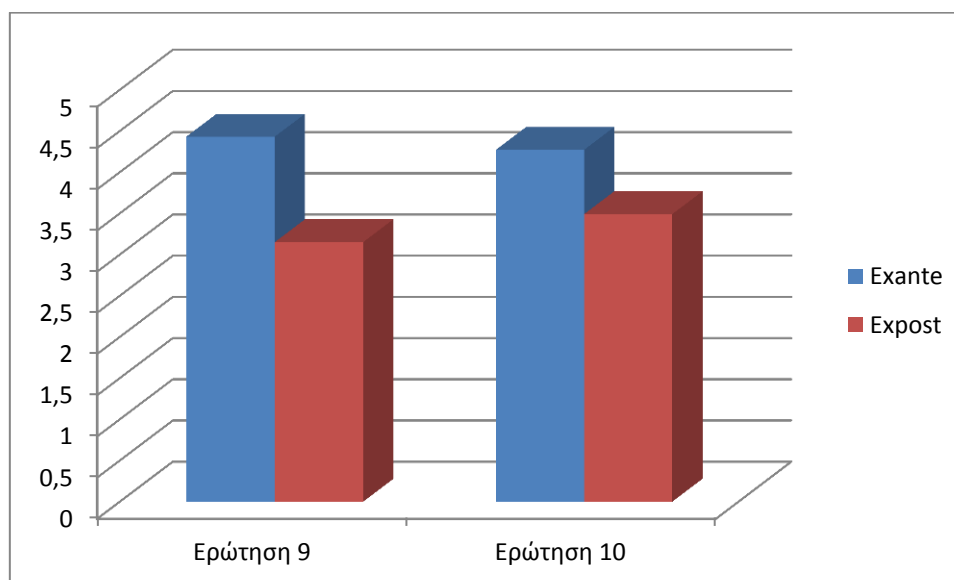
Οι απόψεις στους σε αυτά τα ερωτήματα άλλαξαν ελάχιστα προς το θετικό (2,77 , 2,71 , 2,88 αντίστοιχα) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων. Στα ερωτήματα φαίνεται ότι οι τηλεδιασκέψεις επηρέασαν τις απαντήσεις των μαθητών και μάλιστα με στατιστική σημαντικότητα (0,0,003, 0,008 και 0,000).

Τέταρτο ερευνητικό ερώτημα (Ερωτήσεις 9-10)

Ερωτήσεις		N	M.O.	S.D.	sig
9. Το παιχνίδι στο σχολείο και η συναναστροφή με τους συμμαθητές μου είναι πολύ σημαντική υπόθεση για εμένα	EXANTE	82	4,43	0,875	0,000
	EXPOST	82	3,15	1,697	
10. Οι καλύτεροί μου φίλοι είναι από το σχολείο	EXANTE	81	4,27	1,084	0,000
	EXPOST	81	3,49	1,590	

Πίνακας 4: EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 9, 10

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 4: EXANTE – EXPOST ερωτήσεις 9, 10

Η στάση των μαθητών σχετικά με το ερώτημα εάν το παιχνίδι στο σχολείο και η συναναστροφή με τους συμμαθητές τους είναι σημαντική υπόθεση, ήταν θετική (4,43) και παρέμεινε ουδέτερη προς μάλλον θετική (3,15) μετά τις τηλεδιασκέψεις. Ομοίως με την

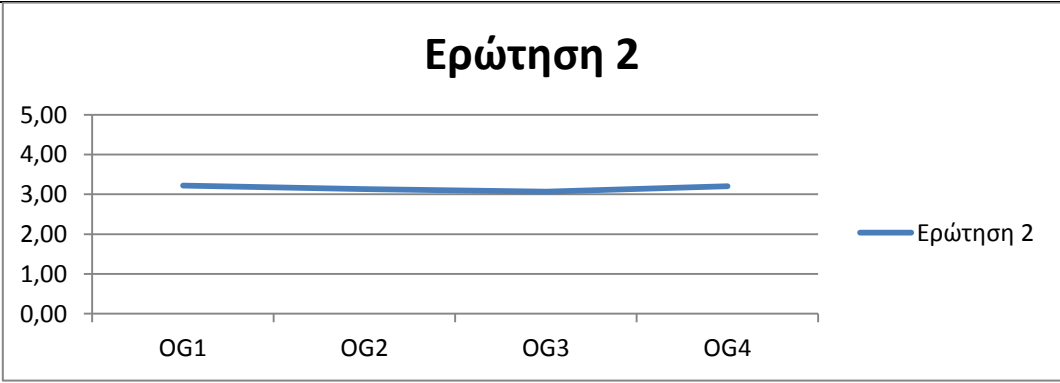
προηγούμενη ερώτηση, οι μαθητές απάντησαν θετικά στο εάν οι καλύτεροι φίλοι τους είναι από το χώρο του σχολείου και πριν (4,27) και μετά (3,49) από τις τηλεδιασκέψεις. Στα ερωτήματα φαίνεται ότι οι τηλεδιασκέψεις επηρέασαν τις απαντήσεις των μαθητών και μάλιστα με στατιστική σημαντικότητα (0,000 και 0,000).

Β΄ Φάση: Συντρέχουσα Αξιολόγηση (ONGOING EVALUATION 1,2,3,4)

Με βάση την προτεινόμενη μεθοδολογία εισαγωγής της τηλεδιάσκεψης στην σχολική τάξη, παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα της συντρέχουσας αξιολόγησης (ONGOING EVALUATION 1,2,3,4) σύμφωνα με τις απόψεις των μαθητών που έλαβαν μέρος στις τηλεδιασκέψεις, καθώς και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων αναφορικά με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν:

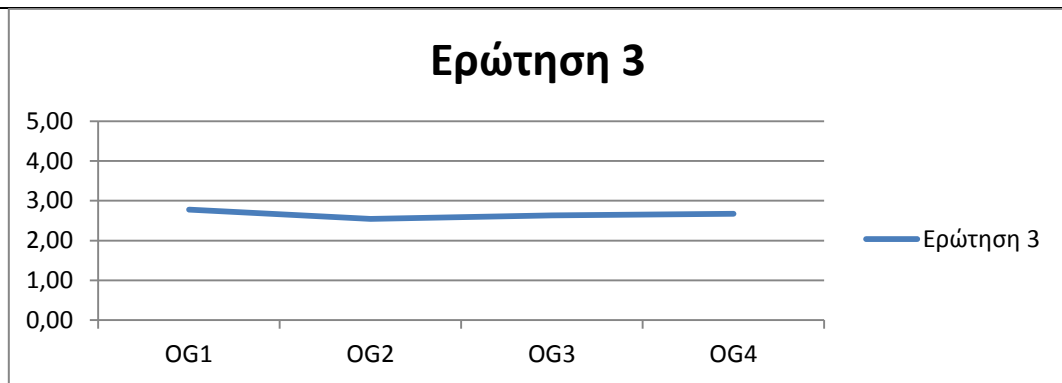
Πρώτο ερευνητικό ερώτημα (ερωτήσεις 2, 3, 1, 8, 10):

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

		N	M.O.	S.D.	sig
2. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας με έφερε ακόμα πιο κοντά στο/στη δάσκαλό/α- μου	OG1	79	3,22	1,447	
	OG2	80	3,13	1,444	
	OG3	86	3,07	1,445	
	OG4	81	3,20	1,391	
Πίνακας ONGOING: ερώτηση 2					
 <p style="text-align: center;">Ερώτηση 2</p> <p style="text-align: center;">Διάγραμμα ONGOING: ερώτηση 2</p>					
		N	M.O.	S.D.	sig

3. Αισθάνομαι το/τη δάσκαλο/α της άλλης τάξης που βλέπω στην οθόνη της τηλεόρασης σαν τον δικό/ή μου δάσκαλο/α	OG1	80	2,78	1,591
	OG2	81	2,54	1,542
	OG3	86	2,63	1,580
	OG4	82	2,67	1,587

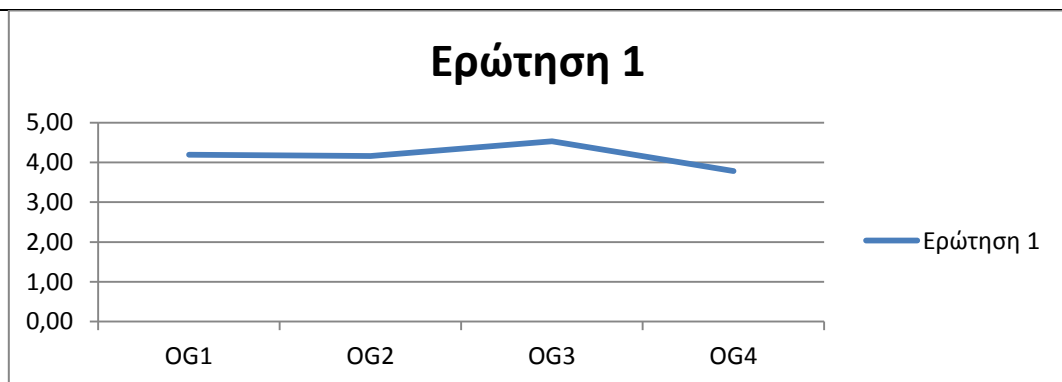
Πίνακας ONGOING :ερώτηση 3

Διάγραμμα ONGOING: ερώτηση 3

		N	M.O.	S.D.	sig
1. Ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία ήταν εύκολος να τον παρακολουθήσω	OG1	79	4,19	1,087	
	OG2	82	4,16	1,048	
	OG3	86	4,53	4,484	
	OG4	82	3,78	1,267	

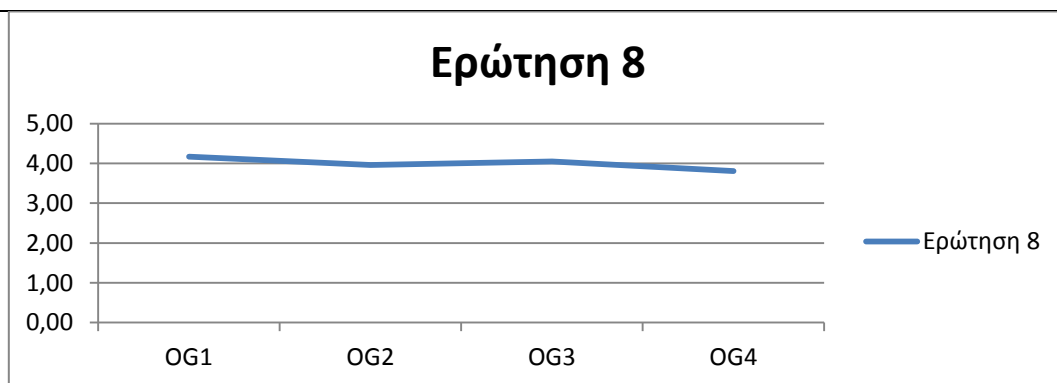
Πίνακας ONGOING :ερώτηση 1

Διάγραμμα ONGOING: ερώτηση 1

		N	M.O.	S.D.	sig
8. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας είναι πολύ ευχάριστος	OG1	78	4,17	1,074	
	OG2	81	3,96	1,239	
	OG3	83	4,05	1,157	
	OG4	83	3,81	1,302	

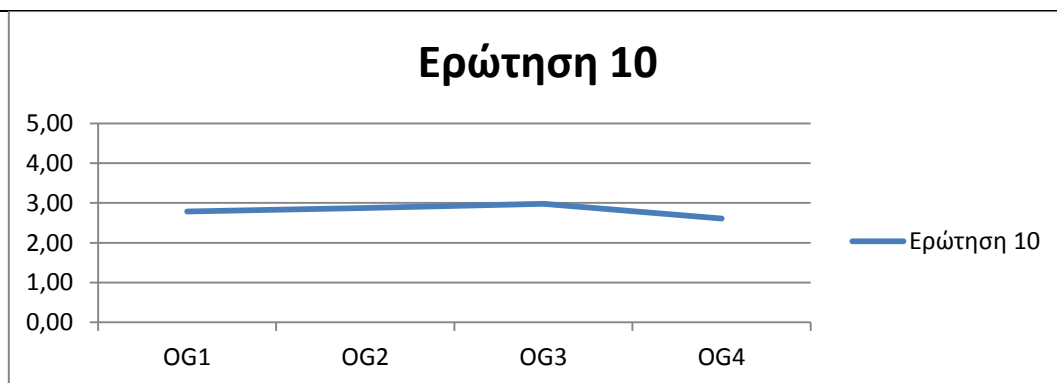
Πίνακας ONGOING: ερώτηση 8

Διάγραμμα ONGOING: ερώτηση 8

		N	M.O.	S.D.	sig
10. Με το νέο τρόπο μαθαίνω ευκολότερα αυτά που μας λέει ο/η δάσκαλος/α	OG1	79	2,78	1,438	
	OG2	82	2,87	1,403	
	OG3	85	2,98	1,573	
	OG4	83	2,61	1,387	

Πίνακας ONGOING: ερώτηση 10

Διάγραμμα ONGOING: ερώτηση 10

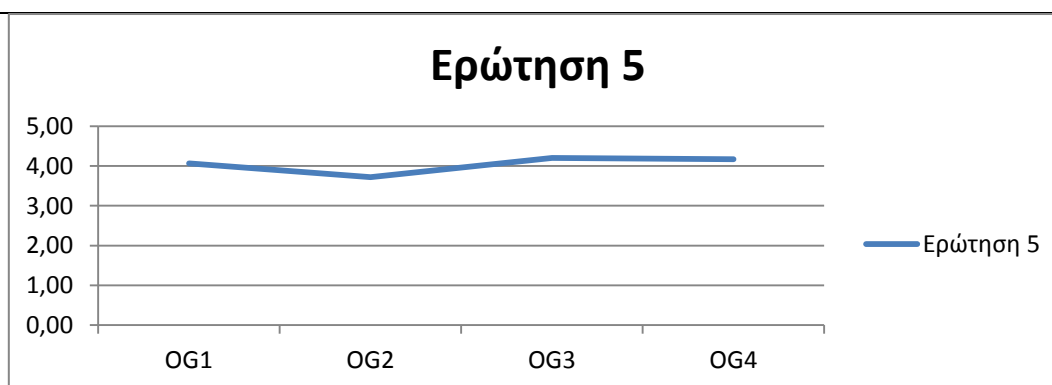
Οι μαθητές είναι ουδέτεροι προς λίγο θετικοί για το γεγονός ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας τους έφερε ακόμα πιο κοντά στο δάσκαλό τους (3,22 3,13 3,07 3,20), μάλλον δεν συμφωνούν στο ότι αισθάνονται τον δάσκαλό της άλλης τάξης που βλέπουν στην οθόνη σαν τον δικό τους δάσκαλο (2,78 2,54 2,63 2,67) και συμφωνούν σχεδόν σίγουρα ότι ο νέος τρόπος που έγινε η διδασκαλία ήταν εύκολος να τον παρακολουθήσουν (4,19 4,16 4,53 3,78). Επίσης, είναι ουδέτεροι και μάλλον συμφωνούν στο ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας ήταν ευχάριστος (4,17 3,96 4,05 3,81) και είναι ουδέτεροι προς αρνητικοί στο γεγονός ότι με το νέο τρόπο διδασκαλίας μαθαίνουν ευκολότερα αυτά που τους λέει ο δάσκαλος (2,78 2,87 2,98 2,61).

Δεύτερο ερευνητικό ερώτημα (ερωτήσεις 5, 6, 7):

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

		N	M.O.	S.D.	sig
5. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας μου έδωσε τη δυνατότητα να γνωρίσω τα παιδιά της άλλης τάξης	OG1	80	4,06	1,236	
	OG2	82	3,72	1,425	
	OG3	86	4,20	1,125	
	OG4	83	4,17	1,177	

Πίνακας ONGOING ερώτηση 5

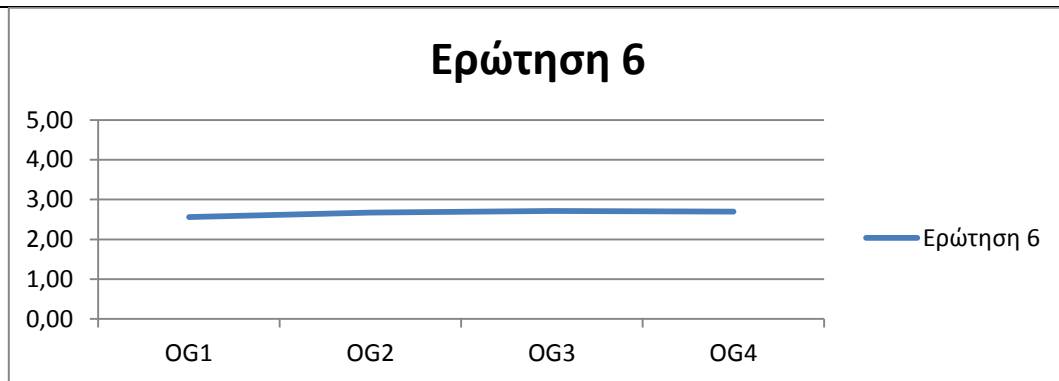

Διάγραμμα ONGOING ερώτηση 5

		N	M.O.	S.D.	sig
--	--	---	------	------	-----

6. Αισθάνομαι τα παιδιά της τάξης που βλέπω στην οθόνη όπως τους συμμαθητές της τάξης μου	OG1	80	2,56	1,439
	OG2	82	2,67	1,449
	OG3	86	2,71	1,548
	OG4	83	2,70	1,613

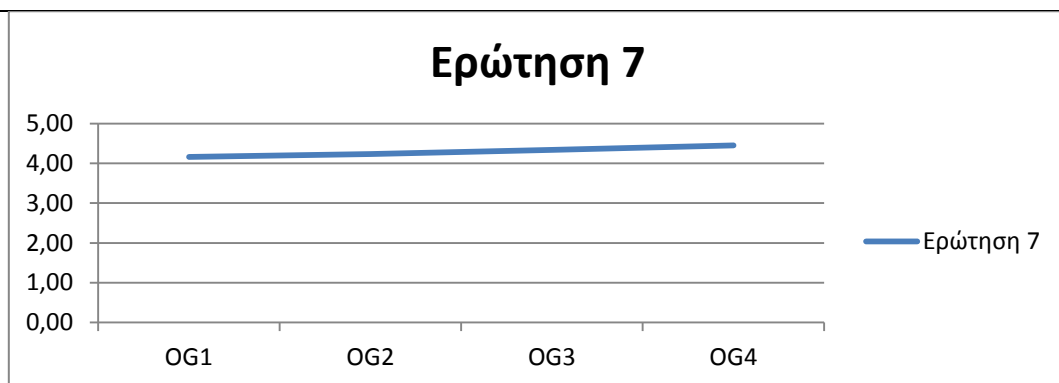
Πίνακας ONGOING ερώτηση 6

Διάγραμμα ONGOING ερώτηση 6

		N	M.O.	S.D.	sig
7. Με κάποια με τα παιδιά της άλλης τάξης θέλω να γίνω φίλος/η	OG1	79	4,16	0,993	
	OG2	82	4,23	0,960	
	OG3	85	4,34	1,041	
	OG4	83	4,45	0,966	

Πίνακας ONGOING ερώτηση 7

Διάγραμμα ONGOING ερώτηση 7

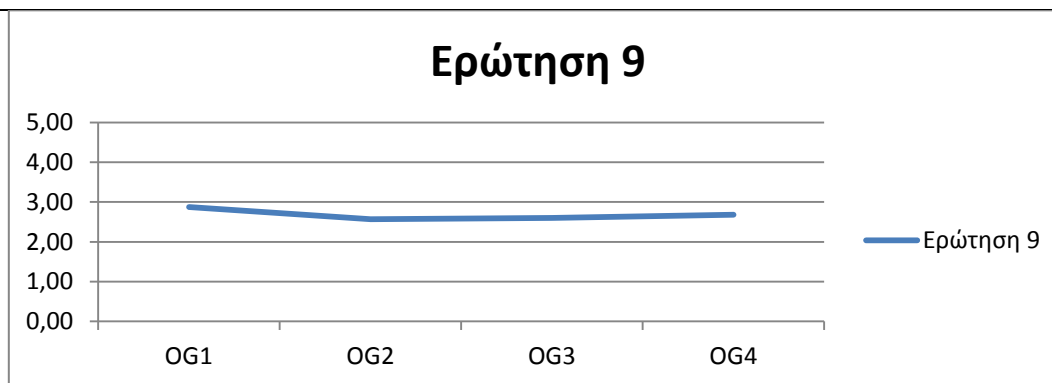
Οι μαθητές είναι θετικοί στο γεγονός ότι με τον νέο τρόπο διδασκαλίας έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα παιδιά της άλλης τάξης, κάτι που φαίνεται σε όλη τη διάρκεια των τηλεδιασκέψεων (4,06 , 3,72 , 4,20 , 4,17) και θα ήθελαν με κάποια από αυτά τα παιδιά να γίνουν φίλοι (4,16 , 4,23 , 4,34 , 4,45). Παρόλα αυτά, είναι μάλλον αρνητικοί στο ότι αισθάνονται τα παιδιά της τάξης που βλέπουν στην οθόνη το ίδιο με τους συμμαθητές της τάξης τους (2,56 , 2,67 , 2,71 , 2,70).

Τρίτο ερευνητικό ερώτημα (ερωτήσεις 9, 12, 13):

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

		N	M.O.	S.D.	sig
9. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας μου αρέσει περισσότερο από ότι η διδασκαλία στην τάξη μόνο με το/τη δάσκαλο/α μου	OG1	77	2,87	1,427	
	OG2	82	2,57	1,397	
	OG3	86	2,60	1,521	
	OG4	82	2,68	1,465	

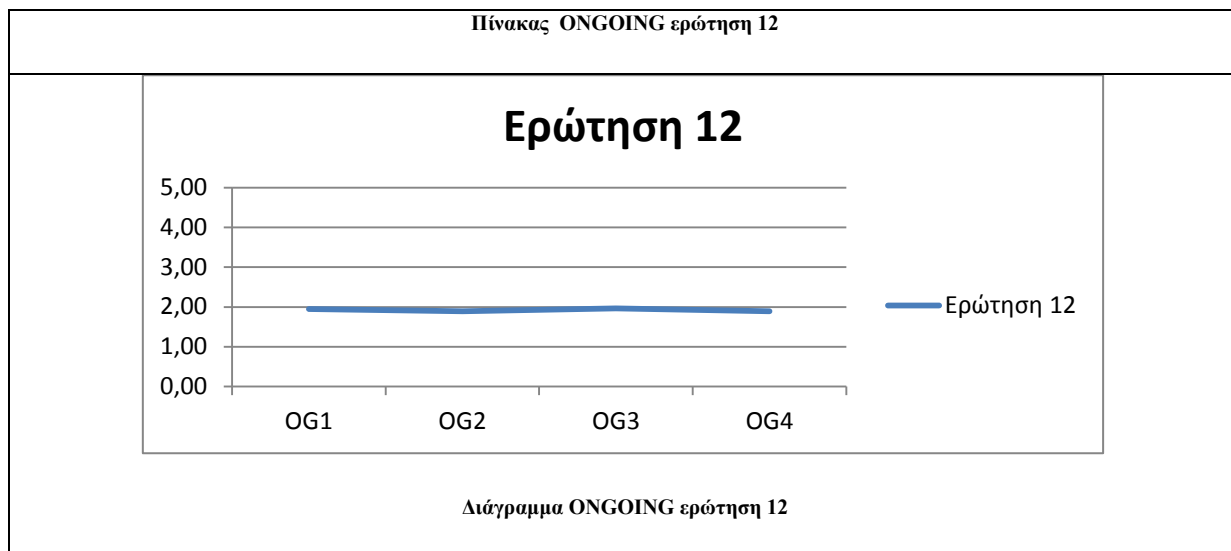
Πίνακας ONGOING ερώτηση 9

Διάγραμμα ONGOING ερώτηση 9

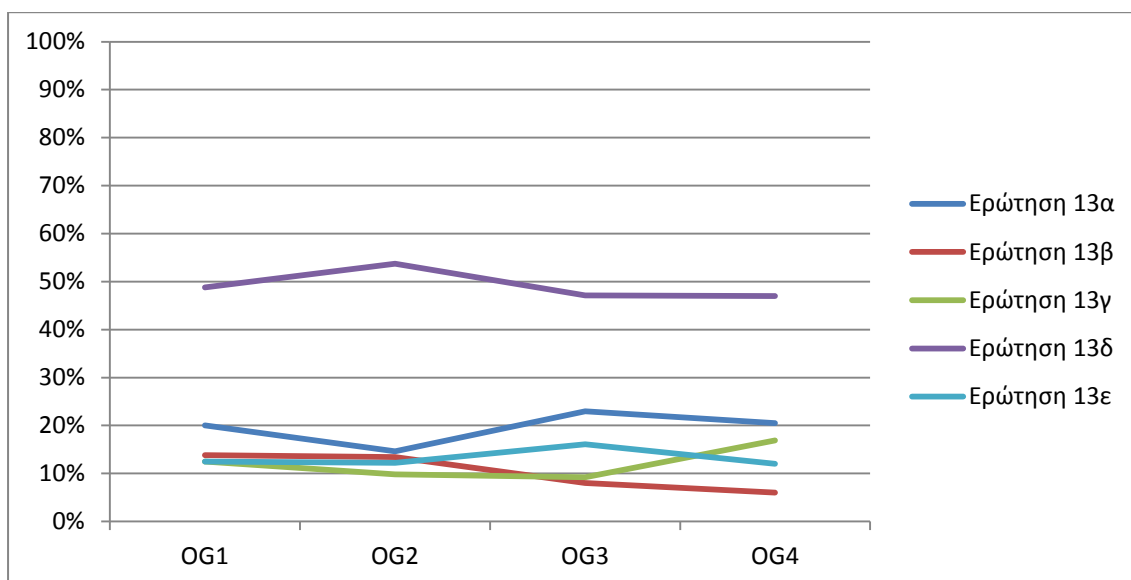
		N	M.O.	S.D.	sig
12. Αν είχα τη δυνατότητα να παρακολουθήσω το μάθημα από μια οθόνη στο σπίτι μου θα το προτιμούσα, από το να έρχομαι κάθε μέρα στο σχολείο.	OG1	80	1,95	1,404	
	OG2	82	1,89	1,379	
	OG3	84	1,96	1,401	
	OG4	81	1,89	1,323	

Πίνακας ONGOING ερώτηση 12

ΕΡΩΤΗΣΗ 13		N	%
13 α. Θα ήθελα όλα τα μαθήματα να γίνονται όπως μέχρι σήμερα στην τάξη μου μόνο με το/τη δάσκαλό/α μου	OG1	16	20,0
	OG2	12	14,6
	OG3	20	23,0
	OG4	17	20,5
13 β. Θα ήθελα περισσότερα μαθήματα να γίνονται στο σχολείο μου με το νέο τρόπο διδασκαλίας	OG1	11	13,8
	OG2	11	13,4
	OG3	7	8,0
	OG4	5	6,0
13 γ. Θα ήθελα όλα τα μαθήματα στο σχολείο μου να γίνονται με αυτό τον νέο τρόπο διδασκαλίας	OG1	10	12,5
	OG2	8	9,8
	OG3	8	9,2
	OG4	14	16,9
13 δ. Θα ήθελα τα μαθήματα να συνδυάζουν τόσο τη διδασκαλία μόνο με τον/την δάσκαλό/α μου στην τάξη όσο και τη διδασκαλία με το νέο τρόπο.	OG1	39	48,8
	OG2	44	53,7

	OG3	41	47,1
	OG4	39	47,0
13 ε. Δεν έχω άποψη	OG1	10	12,5
	OG2	10	12,2
	OG3	14	16,1
	OG4	10	12,0

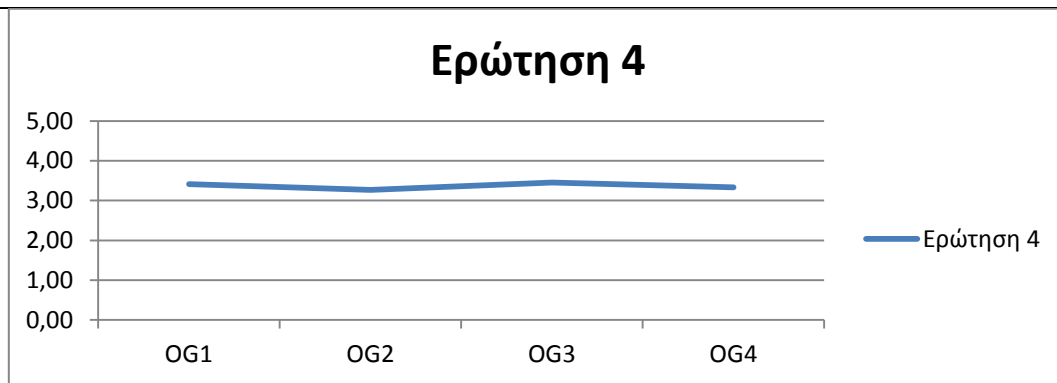
Σύμφωνα με την ερώτηση 9, οι μαθητές εκφράζονται ουδέτερα προς αρνητικά στο ότι ο νέος τρόπος διδασκαλία τους άρεσε περισσότερο από ότι η διδασκαλία στην τάξη με το δάσκαλο ή τη δασκάλα τους (2,87 , 2,57 , 2,60 , 2,68). Επίσης, είναι μάλλον αρνητικοί στο να παρακολουθούν το μάθημα από μια οθόνη στο σπίτι τους παρά από το να πηγαίνουν σχολείο (1,95 , 1,89 , 1,96 , 1,89). Τέλος, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ερώτησης 13, οι μαθητές θα προτιμούσαν περισσότερο να γίνεται το μάθημα όπως γινόταν μέχρι τώρα, αλλά και με το συνδυασμό των δυο τρόπων διδασκαλίας (πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία και διδασκαλία μέσω τηλεδιάσκεψης), ενώ παρουσιάζονται μάλλον αρνητικοί στο ενδεχόμενο τα μαθήματά τους να γίνονται αποκλειστικά με το νέο τρόπο διδασκαλίας (μέσω τηλεδιάσκεψης).

Τέταρτο ερευνητικό ερώτημα (ερωτήσεις 4, 11):

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ(2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

		N	M.O.	S.D.	sig
4. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας με έφερε ακόμα πιο κοντά στους συμμαθητές της τάξης μου	OG1	78	3,41	1,507	
	OG2	82	3,27	1,406	
	OG3	86	3,45	1,508	
	OG4	82	3,33	1,532	

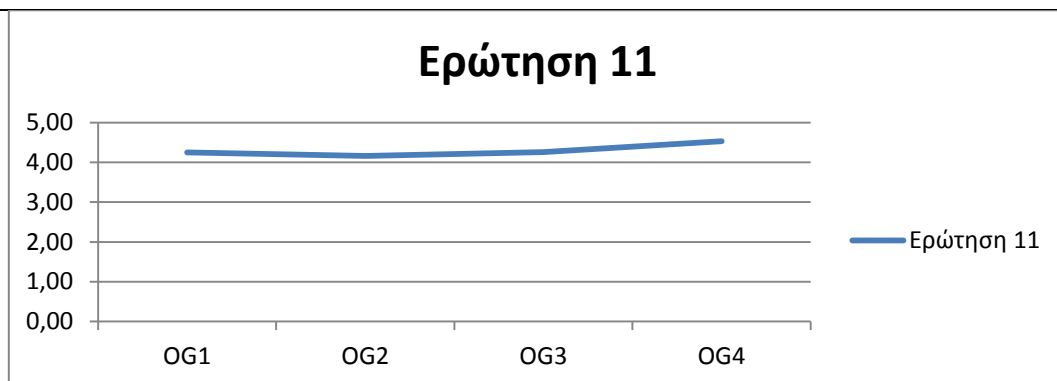
Πίνακας ONGOING ερώτηση 4

Διάγραμμα ONGOING ερώτηση 4

		N	M.O.	S.D.	sig
11. Επιθυμώ να γνωρίσω από κοντά τα παιδιά και το/τη δάσκαλο/α της άλλης τάξης που βλέπω στην οθόνη	OG1	80	4,25	1,119	
	OG2	81	4,16	1,199	
	OG3	85	4,26	1,082	
	OG4	83	4,53	0,941	

Πίνακας ONGOING ερώτηση 11

Διάγραμμα ONGOING ερώτηση 11

Οι μαθητές μάλλον συμφωνούν με το ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας τους έφερε πιο κοντά στους συμμαθητές τους, αν και προς το τέλος των τηλεδιασκέψεων οι απόψεις τους φαίνονται πιο ουδέτερες (3,41 , 3,27 , 3,45 , 3,33). Επιπλέον, επιθυμούν να γνωρίσουν από κοντά τα παιδιά και το δάσκαλο της τάξης που βλέπουν στην οθόνη (4,25 , 4,16 , 4,26 , 4,53).

A.5 Συμπεράσματα αξιολόγησης με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα

1. Αρχικά, οι μαθητές ήταν ουδέτεροι προς θετικοί στην ιδέα να επικοινωνούν με το δάσκαλό τους μέσω μιας οθόνης, να γίνεται το μάθημα μέσω μια οθόνης και θεωρούν ότι είναι το ίδιο να κάνουν μάθημα στο σχολείο και το ίδιο μέσα από την οθόνη ενός Η/Υ. Όλες αυτές οι απόψεις τους άλλαξαν προς το αρνητικό αφού τελείωσαν οι τηλεδιασκέψεις.
2. Οι μαθητές ήταν αρνητικοί στο να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους ή με μαθητές μιας απομακρυσμένης τάξης μέσω μιας οθόνης Η/Υ. Επίσης, ήταν αρνητικοί στο να μην πηγαίνουν στο σχολείο και να μένουν σπίτι κάνοντας μάθημα μέσω του υπολογιστή.
3. Παρά το ότι θεωρούν τον νέο τρόπο διδασκαλίας ευχάριστο και εύκολο στην παρακολούθηση, δεν θεωρούν ότι οι ίδιοι μαθαίνουν ευκολότερα με αυτόν. Επίσης, θα προτιμούσαν τα μαθήματα να συνεχίσουν να γίνονται όπως τώρα, με διδασκαλία πρόσωπο με πρόσωπο με το δάσκαλό τους, αλλά και να συνδυάσουν το νέο τρόπο (τηλεδιάσκεψη). Είναι αρνητικοί στο να γίνονται τα μαθήματά τους μόνο μέσω τηλεδιάσκεψης.
4. Οι μαθητές συμφωνούσαν απόλυτα, από την αρχή μέχρι το τέλος των τηλεδιασκέψεων, στο ότι το παιχνίδι και η συναναστροφή με τους συμμαθητές τους στο σχολείο είναι μεγάλης σημασίας για τους ίδιους. Ήταν αρνητικοί στο ενδεχόμενο να μην πηγαίνουν στο σχολείο και να επικοινωνούν μεταξύ τους μόνο μέσω μιας οθόνης Η/Υ, καθώς η επαφή με τους συμμαθητές τους είναι σημαντική υπόθεση για αυτούς.
5. Όσον αφορά στο νέο τρόπο διδασκαλίας και τις προσδοκίες που είχαν από αυτόν, πιστεύουν ότι τους έφερε πιο κοντά με το δάσκαλό τους. Η στάση τους για το δάσκαλο της άλλης τάξης ήταν ουδέτερη, ενώ η στάση τους στην ιδέα να γνωρίσουν

τα παιδιά της άλλης τάξης και να γίνουν φίλοι με κάποια από αυτά ήταν θετική. Όμως δεν θεωρούν ότι νιώθουν το ίδια αισθήματα για τα παιδιά της τάξης που βλέπουν στην οθόνη και για τους συμμαθητές τους. Επιπλέον, δεν είναι το ίδιο εξοικειωμένοι με το νέο τρόπο (τηλεδιάσκεψη) και θεωρούν πως δεν θα ήταν καλό να γίνεται το μάθημά τους μόνο με αυτόν.

Συμπερασματικά, ο νέος τρόπος διδασκαλίας ενθουσίασε αρχικά τους μαθητές καθώς εμπεριέχει και τη χρήση τεχνολογικών μέσων για την υλοποίησή του, όμως μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων η στάση τους για αυτόν ήταν ουδέτερη προς αρνητική. Η καθημερινή επαφή και συναναστροφή στο περιβάλλον του σχολείου δεν μπορεί να αντικατασταθεί από την απρόσωπη επαφή και συνεργασία μέσω μιας οθόνης ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Ερωτηματολόγια κλίματος τάξης ΠΡΙΝ και ΜΕΤΑ

ΠΡΙΝ

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΠΘ		ΚΕΡΚΥΡΑ		ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ		ΛΕΟΝΤΕΙΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	12	2,85	12,71	2,47	13,96	1,74	13,38	1,86	13,01
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	9,47	2,79	9,4	3,28	7,4	2,65	10,05	2,94	9,08
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	12,67	2,50	11,95	1,96	10	3,39	10,71	3,65	11,33
ΔΥΣΚΟΛΙΑ	5,78	1,70	6,80	2,24	6,42	1,72	6,82	2,3	6,455
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	9,82	3,47	9	3,04	11,92	3,12	11	3,09	10,44

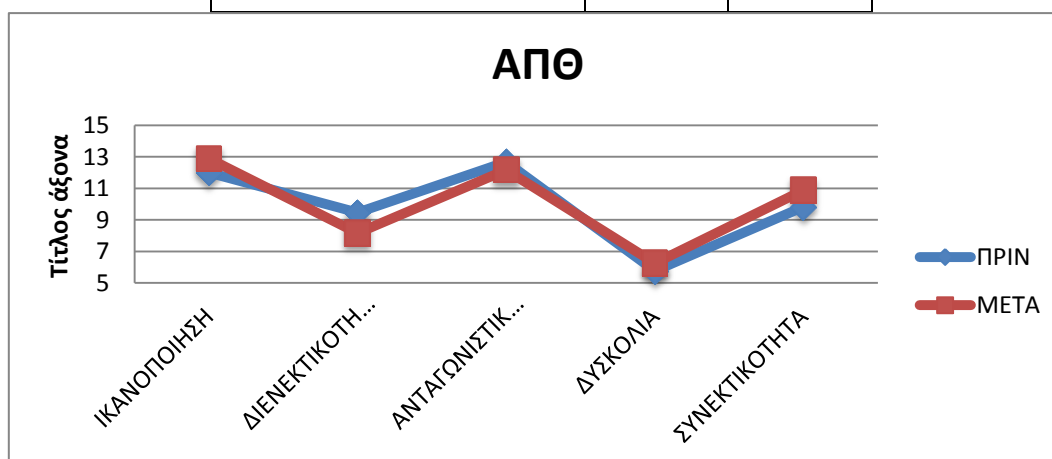
ΜΕΤΑ

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΠΘ		ΚΕΡΚΥΡΑ		ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ		ΛΕΟΝΤΕΙΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	12,89	2,42	0	0	13,52	2,43	12,57	2,25	12,99

ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	8,16	2,93	0	0	7,45	3,14	9,6	3,22	8,40
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	12,16	2,69	0	0	8,83	3,61	11,52	3,15	10,83
ΔΥΣΚΟΛΙΑ	6,26	1,79	0	0	7,08	2,08	6,82	2,30	6,72
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	10,89	3,3	0	0	11,83	3,17	10,73	2,85	11,15

Διαγράμματα ανά σχολείο πριν και μετά

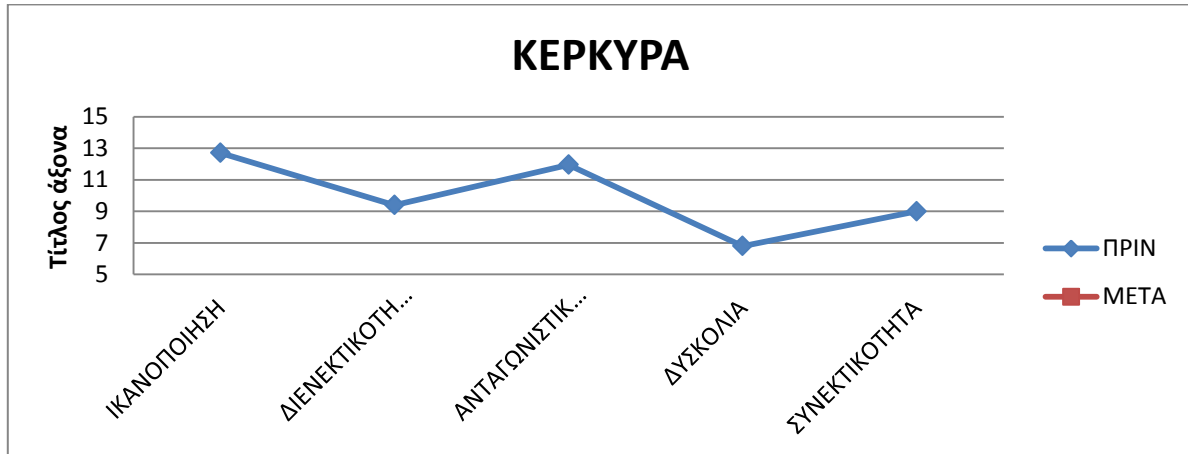
ΑΠΘ	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	12,0	12,89
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	9,47	8,16
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	12,67	12,16
ΔΥΣΚΟΛΙΑ	5,78	6,26
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	9,82	10,89

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα, η ικανοποίηση (12,0 – 12,89) και η ανταγωνιστικότητα (12,67 – 12,16) μεταξύ των μαθητών κυμάνθηκαν σε υψηλά επίπεδα τόσο πριν όσο και μετά τις τηλεδιασκέψεις, ενώ η διενεκτικότητα (9,47 – 8,16) και η συνεκτικότητα (9,82 – 10,89) στην τάξη ήταν σε ουδέτερα επίπεδα. Η δυσκολία (5,78 – 6,26) σχετικά με το πρόγραμμα παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα καθ' όλη τη διάρκεια των τηλεδιασκέψεων.

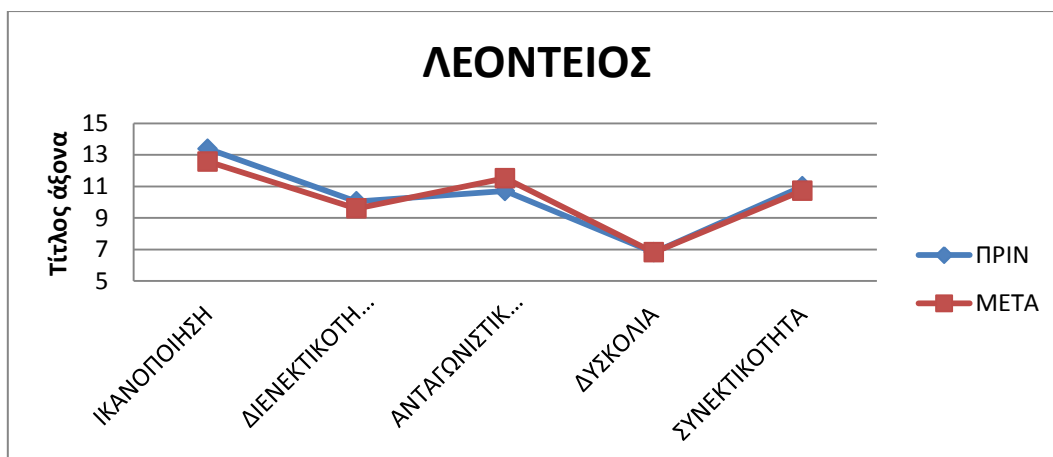
ΚΕΡΚΥΡΑ	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	12,71	0
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	9,4	0
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	11,95	0

ΔΥΣΚΟΛΙΑ	6,8	0
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	9,0	0

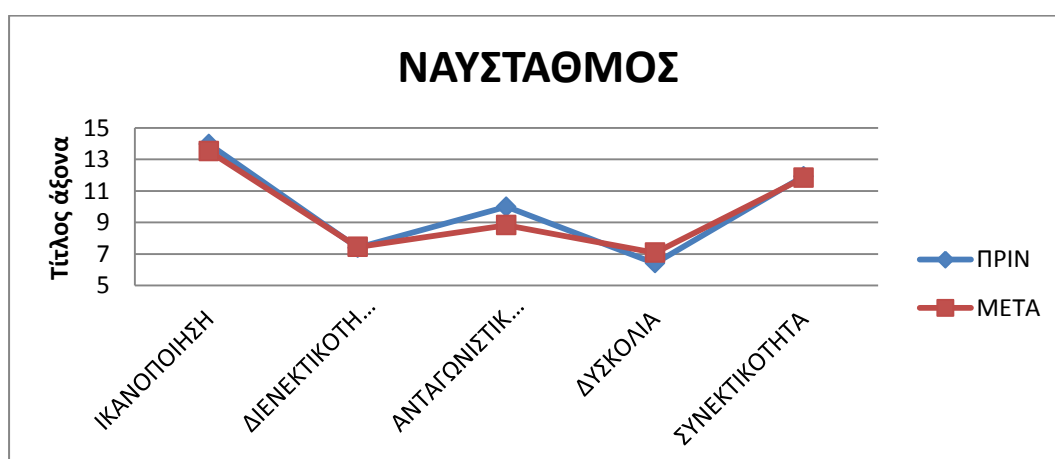
Στο σχολείο της Κέρκυρας, λόγω της μη ύπαρξης ερωτηματολογίων μετά τις τηλεδιασκέψεις, δεν μπορούν να βγουν ασφαλή συμπεράσματα. Παρατηρούμε πως η ικανοποίηση (12,71) και η ανταγωνιστικότητα (11,95) ήταν σε υψηλές τιμές, σε αντίθεση με τη δυσκολία (6,8) που είχε πιο χαμηλές τιμές. Η διενεκτικότητα (9,4) και η συνεκτικότητα (9,0) μεταξύ τους ήταν σε μέτριο επίπεδο.

ΛΕΟΝΤΕΙΟΣ	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	13,38	12,57
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	10,05	9,6
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	10,71	11,52
ΔΥΣΚΟΛΙΑ	6,82	6,82
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	11,0	10,73

Η ικανοποίηση (13,38 – 12,57) των μαθητών ήταν αυτή που είχε τις υψηλότερες τιμές για το σχολείο της Λεοντείου. Επίσης, η διενεκτικότητα (10,05 – 9,6), η ανταγωνιστικότητα (10,71 – 11,52) και η συνεκτικότητα (11,0 – 10,73) μεταξύ τους βρέθηκαν σε ουδέτερο επίπεδο, ενώ η δυσκολία (6,82 – 6,82) σχετικά με το πρόγραμμα, ήταν χαμηλά, από την αρχή μέχρι το τέλος των τηλεδιασκέψεων

ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	13,96	13,52
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	7,4	7,45
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	10,0	8,83
ΔΥΣΚΟΛΙΑ	6,42	7,08
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	11,92	11,83

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, η ικανοποίηση (13,96 – 13,52) των μαθητών για το πρόγραμμα ήταν υψηλή από την αρχή μέχρι το τέλος, ενώ και η συνεκτικότητα της τάξης

παρέμεινε σε ουδέτερο επίπεδο (11,92 – 11,83). Η ανταγωνιστικότητα (10,0 – 8,83) μεταξύ των μαθητών ήταν σε μέτρια επίπεδα ενώ χαμηλές τιμές παρατηρούμε στη διενεκτικότητα (7,4 – 7,45) και τη δυσκολία (6,42 – 7,08) σχετικά με το πρόγραμμα.

Βιβλιογραφία

Αναστασιάδης, Π. (2007). Η Διδακτική Αξιοποίηση της Διαδραστικής Τηλεδιάσκεψης στο Σύγχρονο Σχολείο: Κοινωνικό -Εποικοδομιστική Προσέγγιση. Στο Α.Λιοναράκης (Επιμ) Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, 26 Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Αθήνα 23-25 Νοεμβρίου 2007.

Αναστασιάδης Π. (2014) , Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια,

Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, *Open Education - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology*, Volume 10, Number 1, 2014, Section One

Βάμβουκας, Μ. (2007). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία.* Αθήνα: Γρηγόρης.

[edivea.org http://www.edivea.org/odysseas.html](http://www.edivea.org/odysseas.html)

Χαραλάμπους και Κόκκινος, (2015). Το ψυχοκοινωνικό κλίμα της τάξης: Εννοιολογικό περιεχόμενο, θεωρητικό υπόβαθρο, εργαλεία μέτρησης και επίδραση στα μαθησιακά επιτεύγματα των μαθητών, Κυριάκος Χαραλάμπους και Κωνσταντίνος Κόκκινος, *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση*, 2015, Τόμος 3, Τεύχος 2, σσ. 157-186

Anastasiades, (2003). Panagiotes S. Anastasiades, Distance learning in elementary schools in Cyprus:

the evaluation methodology and results, *Computers & Education* 40 (2003) 17–40

Anastasiades et Oth. (2014). Panagiotes S. Anastasiades, George Filippousis, Labros Karvunis, Spiros Siakas, Arsitokritos Tomazinakis, Panagiota Giza, Hellen Mastoraki, Interactive Videoconferencing for collaborative learning at a distance in the school of 21st century: A case study in elementary schools in Greece, *Computers & Education* 54 (2010) 321–339

